

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

EDUCATION AND EMPLOYMENT DEPARTMENT

Resolution No. NGC/2079/4781/XXV (3987)/UNI-2
Mantralaya Annexe, Bombay 400 032,

Dated 1st June 1981

Read—

- (i) Government Resolution, Education and Youth Services Department, No. UGC/1179/152275/XXXII(Cell), dated 15th February 1979.
- (ii) Government Resolution, Education and Youth Services Department, No. NGC/2079/4781/XXV, dated 24th March 1980.
- (iii) Government Resolution, Education and Employment Department, No. NGC/2080/159744/XXV, dated 23rd May 1980.
- (iv) Government Addendum, Education and Employment Department, No. NGC/2079/4781/XXV, dated 28th May 1980.
- (v) Government Circular, Education and Employment Department, No. NGC/2079/167026/XXV, dated 1st September 1980.
- (vi) Letter, dated 16th September 1980 from the Joint Board of Vice-Chancellors.
- (vii) Government Resolution, Education and Employment Department, No. USG/1177/129387/XXXII(Cell), dated 25th November 1980.
- (viii) Minutes of the meetings Education Secretary had with the representatives of the MFUCTO on 20th November 1980, 10th March 1981 and 28th April 1981.
- (ix) Government Circular, Education and Employment Department, No. NGC/2079/167026/UNI/2, dated 24th March 1981.
- (x) Government Resolution, Education and Employment Department, No. USG/1180/157008 (223)/UNI/4, dated 27th April 1981.

RESOLUTION

The question of prescribing uniform norms for minimum work-load for full-time and part-time teachers in colleges of Arts, Science, Commerce and Education attached to non-Agricultural Universities in the State was under consideration of the Government and certain orders were issued under Government Resolution, Education, Employment and Youth Services Department, No. NGC/2079/4781/XXV, dated 24th March 1980. Several representations were received from the various teachers bodies and the colleges concerned pointing out that the adoption of these norms would adversely affect the teaching community and the efficiency and standard of teaching. The Government therefore, referred this question to the J. B. V. Cs. for their considered advice. The operation of the above mentioned Government Resolution was also stayed pending a further review of the matter. The recommendations of the Vice-Chancellors have since been received and the matter has been further examined by Government after discussions with the representatives of the Teachers. The Government is now pleased to issue following instructions in this behalf.

1. WORK-LOAD OF FULL TIME COLLEGE TEACHERS

2. As recommended by the University Grants Commission, the overall work-load of a full time college teacher will be 40 clock hours per week out of these 40 clock hours, the teacher is expected to put in work of 20 clock hours per week on the college premises. Of the 20 clock hours, the class room instruction work would consist of 17 Lectures each of 45 minutes duration and 3 tutorials each of 45 minutes duration per week together equivalent to 15 clock hours per week. In case of colleges affiliated to any University having no obligatory system of tutorials, the teacher himself on his own will make good the short-fall in the prescribed workload by engaging extra classes for intensive teaching of students in his own subject. The remaining 5 clock hours on the premises should be spent by a full-time teacher on guidance, consultation by students, curricular and extra curricular activities, administration and professional work etc. The staffing pattern of college teachers accordingly should be worked out on the basis of the above norms, subject to the following :—

(a) A college teacher entrusted with the work of post-graduate teaching may be given remission at the rate of one clock hour of post-graduate teaching equal to two periods each of 45 minutes of under graduate teaching. This means that if the period of post-graduate teaching is of 45 minutes, the corresponding remission accruing to such a teacher will be 1½ periods of under-graduates teaching. If a teacher is attending to post-graduate research/demonstration work, two clock hours of demonstration at post-graduate level should be considered as equivalent to one hour of lecturing at the under-graduate level. Similarly, if a teacher is recognised guide for Ph.D., remission of two periods of 45 minutes be given for guiding students. This is on the understanding that the additional work on account of post-graduate teaching, research and guiding of students for Ph.D. work together will not in any case computed in excess of six periods of 45 minutes duration of under-graduate teaching for the purposes of remission.

(b) The Head of Department that is the senior most teacher in the Department should be given a remission of two under-graduate periods while the Vice-Principal so designated, may be given remission of four under-graduate periods. The remission in work-load for a Vice-Principal who also happens to be a Head of Department should be subject to a maximum of six under-graduate periods of 45 minutes duration. Remission in case of a Vice-Principal has been given without prejudice to the decision which Government may take in due course about indentifying in general the institution of Vice-Principal in affiliated colleges of Arts, Science, Commerce and Education in the State, for purposes of grant-in-aid.

(c) Where there is one man department the teacher concerned should be considered as a full-timer even if he has a work-load of 12 periods per week. This is, however, on the understanding that he will make good the shortfall in teaching work by taking lectures in Junior college. If Junior college is not attached to his college, he will make good the shortfall in teaching work by engaging extra classes on his own for intensive teaching of students in his own subject.

(d) There may be some cases wherein a College teacher may have been entrusted exclusively with post-graduate teaching/research and practicals. In his case, the maximum workload should be 10 clock hours for the purposes of computing this maximum workload. The work of Seminars, Demonstrations etc. will be calculated at the rate of one clock-hour of under-graduate teaching for every two clock hours of post-graduate teaching.

(e) In a multi-teacher Department, the work-load should be distributed on the basis of 17 lectures plus three tutorials per week per teacher. If the last teacher has a work-load of less than 12 periods, then alone he should be regarded as a part-timer.

(f) It is expected that in this arrangement, no marginal workload will be left for the last teacher, necessitating the payment to him on an hourly basis, his workload being less than 8 periods per week.

(g) For the sake of uniformity, the teaching period for under-graduate classes in colleges affiliated to all Universities should necessarily be of a duration of 45 minutes only. This will however, not entail any increase in the number of periods assigned to each subject per week as at present.

3. For giving effect to these norms of workload, it will be necessary for Universities to make statutes under the respective University Acts, of 1974. For ensuring immediate implementation of these norms, the Vice-Chancellors of Universities may consider regulating the matter by issuing directions pending making of statutes by their Universities under clause (b) of Section 11 (6) of the respective University Act of 1974.

4. Orders issued under Government Resolution, dated 24th March 1980, 23rd May 1980 and 28th May 1980 referred to in the preamble, permitting the degree college teachers to make good the shortfall in the teaching workload for degree colleges by taking lectures in

Junior Colleges, where such colleges are attached to the degree colleges will as per-position obtaining on 31st March 1980, continue to apply and it is expected that the shortfall in the lecturing work of degree college teachers will continue to be made good by taking lectures in Junior Colleges, wherever available.

II. WORKLOAD OF PART-TIME COLLEGE TEACHERS

5. Orders have already been issued prescribing a regular pay scale for part-time teachers, which is equivalent to half the pay scale applicable to full-time teachers. It is hereby clarified that the maximum workload of a part-time teacher in colleges should be more than half of the workload of full-time teacher viz. 11 periods of 45 minutes, subject to a teaching work of minimum 8 periods of 45 minutes per week. This would mean a part-time teacher entitled to the revised time scale will be engaging minimum of 8 and maximum of 11 periods per week.

6. It is expected that the total workload should be so distributed that there will be no need to employ teachers necessitating payments to them on an hourly basis.

7. It is hereby directed that the workload of teachers should now be reviewed or regulated in accordance with the above instructions, which supersede all instructions issued previously in this regard vide Government Resolutions and Government Circular quoted in the preamble.

8. This Government resolution issues with the concurrence of the Finance Department vide its unofficial reference No. 1319/81/EXO-5, dated 25th May 1981.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

महाराष्ट्र शासन
शिक्षण संचालनालय, (उच्च शिक्षण)

महाराष्ट्र राज्य, मध्यवर्ती इमारत, पुणे ४११००१.

Web: www.dhepune.gov.in

E-mail: mavi.dhepune@nic.in

फोन नं. ०२०/२६०५१७२९, २६१२२११९, २६०५१५१२,

फैक्स नं. ०२०/२६१११५३

क्रमांक-उशिसं/विधी/बोर्डाआय वृट्टा/१६-१७/मवि-२/१४ २७९

दिनांक: १६ डिसेंबर, २०१६.

महत्वाचे -

प्रति,

प्राचार्य,
सर्व विधी महाविद्यालये,
महाराष्ट्र राज्य.

विषय : राज्यातील विधी महाविद्यालयास वार कौन्सिल ऑफ इंडियाचे नियम लागू करण्याबाबत.

संदर्भ : शासन पत्र क्र. विधी-२०१६/प्र.क्र.२४२/मशि-२, दिनांक २१ सप्टेंबर, २०१६.

उपरोक्त संदर्भाधीन विषयी, राज्यातील विधी महाविद्यालयांनी वार कौन्सिल ऑफ इंडियाचे नियमानुसार आवश्यक असणाऱ्या खालील बाबींची विहित कालमर्यादेमध्ये पूर्तता करावी.

१. पुढील सहा महिन्यांच्या कालावधीत, शासकीय / अशासकीय अनुदानित / कायम विना अनुदानित विधी महाविद्यालयांनी १:४० या शिक्षक : विद्यार्थी गुणोत्तर प्रमाणात महाविद्यालयांमध्ये शिक्षक नियुक्त करणेबाबत आवश्यक कार्यवाही करावी.

२. वार कौन्सिल ऑफ इंडियाच्या Rules of Legal Education २००८ मध्ये विधी महाविद्यालयांच्या बाबतीत पायाभूत / भौतिक सोयीसुविधांचे अनुषंगाने असलेल्या तरतुदीनुसार आपले विधी महाविद्यालयांमध्ये आवश्यक त्या पायाभूत / भौतिक सोयीसुविधा पुढील एक वर्षाच्या कालावधीमध्ये पूर्ण कराव्यात.

उपरोक्त नमुद बाबींची पूर्तता करणेसाठी तात्काळ कार्यवाही करून विहित कालमर्यादेचे काटेकोरपणे पालन करावे व केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल या संचालनालयास पाठविण्यात यावा.

(Signature)

(डॉ. वि. रा. मोरे)

शिक्षण सहसंचालक, उच्च शिक्षण,
महाराष्ट्र राज्य, पुणे -१

प्रत आवश्यक कार्यवाहीसाठी -

१. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य.
२. कुलसचिव, सर्व अकृषि विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य.

प्रत माहितीस्तव सविनय सादर -

१. मा. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.

अनु-३

अकृषी विद्यापीठांशी संलग्नित अशासकीय अनुदानित
कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी व शिक्षणशास्त्र महाविद्यालये-
अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयांना अनुदाने

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक एनजीसी १०९९/(३६३ /९९) मशि-३

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- २९ डिसेंबर १९९९.

- वाचा :-
- १) शा.नि.शि.से.व यु.से.वि.क्र.एनजीसी १२७९/१५७७९६/२५, दिनांक ३/१०/१९७९ ✓
 - २) शा.प.शि.रो. व यु.से.वि.क्र.युएमएफ १०७९/४९७९/(३) पंचवीस दि. २५/९/१९७९ ✓
 - ३) शा.प.शि.व रो.वि.क्र.एनजीसी २३८१/११४९८३/(६७५४) युनि-२ दि. १/६/१९८२ ✓
 - ४) शा.नि.से.यो.वि.क्र.एनजीसी २०८८/(१६५२) विशि २(अ) दि. ४/१/१९८९ ✓
 - ५) शा.नि.शि. व से.यो.वि.क्र.एनजीसी २०९१/(३५६७) विशि-२ अ दि. ८/८/१९९१ ✓
 - ६) शा.नि.शि.व से.यो. वि.क्र.एनजीसी १०९१/(३५६७) विशि २ अ दि. २४/९/१९९१ ✓
 - ७) शा.नि.शि.व से.यो.वि.क्र.एनजीसी ३५८८/१२९४/विशि-२ दि. १४/५/१९९२ ✓
 - ८) शा.प.उ. व तं. शि. आ.से.यो.वि. क्र.एनजीसी ३५९३/५४४३/विशि.२ दि. २४.९.१९९३ ✓
 - ९) शा.प.उ. व तं. शि.आ.से.यो.वि.क्र.एनजीसी १०९८/७६३८/मशि ३, दि. २१/१२/१९९४ ० ✓
 - १०) शा.नि.उ. व तं.शि. आ. से.यो. वि.क्र.एनजीसी १०९३/(५९१८) मशि ३ दि. १९/६/१९९५ ✓
 - ११) शा.नि. उ. व तं. शि. आ.से.यो.वि.क्र.बीयुसी १०८८/(२०२९) मशि ३ दि. १०/१/१९९६ ✓
 - १२) शा.नि. उ. व तं. शि. आ.से.यो.वि.क्र.मुविसं ११९६/विसअ (५०१/९६)
मशि ३ दि. ५.६.१९९६ ० ✓

प्रस्तावना :- अकृषी विद्यापीठांशी संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांना नियमित व पूर्ण वेतन व भत्ते मंजूर दराने मिळण्यासाठी शासनाने बँकेमार्फत पगार देण्याची योजना मंजूर केली आहे. तसेच संलग्नित महाविद्यालयांतील शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या वेतनावरील अनुदान देण्याचे धोरण शासनाने ठरविल्यानंतर अशासकीय महाविद्यालयांना १/४/१९७९ पासून वेतन अनुदान योजना लागू करण्यात आली आहे. या वेतन योजना विचारात घेऊन व इतर बाबीबाबत वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशाचा विचार करून संकलित आदेश काढण्याचा प्रश्न विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :- संदर्भीय शासन निर्णय /परिपत्रकान्वये अकृषी विद्यापीठांशी संलग्नित अनुदानित अशासकीय महाविद्यालयातील मान्य शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांचा वेतन व अनुदान योजना शासनाने लागू केली आहे. या वेतन योजनेच्या आदेशांचे पत्रिकारूप करून शासन आता एकत्रित आदेश निर्गमित करण्यांत येत आहे.

2..

(१) अशासकीय अनुदानित कला, विज्ञान, वाणिज्य, शिक्षण शास्त्र व विधी महाविद्यालय

(१) अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील मान्य शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या आस्थापनावरील खर्चाची संपूर्ण जबाबदारी शासनाने घेतली आहे. त्यास अनुसरून महाविद्यालयांना परिरक्षण अनुदान देण्याकरिता शासनाने दिनांक ३ ऑक्टोबर १९७९ रोजी नियम जारी केले आहेत. या नियमान्वये सर्व महाविद्यालयांकरिता सुधारित व समान असे अनुदान सूत्र १९७९-८० या सालापासून लागू करण्यात आले आहे. या सूत्राप्रमाणे परिरक्षण अनुदान खालीलप्रमाणे अनुज्ञेय असेल.

रक्कस उपलब्ध असेल त्याप्रमाणे अ. व इतके अनुदान देण्यात येईल.

(अ) (१) महाविद्यालयाचा आस्थापनावरील संपूर्ण खर्च त्या वर्षाच्या (प्रथम अंदाजित खर्चावर व नंतर समायोजन केल्या प्रमाणे) यामध्ये मान्यता प्राप्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या अनुज्ञेय पगारावरील खर्चावर पूर्ण अनुदान

अधिक

(२) महाविद्यालयाच्या हमारतीवरील काही दुरुस्ती खर्च ठराविक दराने अथवा भाड्यापोटी दिलेल्या रकमेवर ७५% इतके अनुदान आणि महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांच्या निवासासाठी झेना-या भाड्यावरील खर्चावर ठराविक दराने अनुदान विवरण पत्र "अ" मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे.

अधिक

(३) वरील २(अ) (१) व (२) वगळून महाविद्यालयाने मागील वर्षात विवरणपत्र "अ" मध्ये दर्शविलेल्या बाबीवर प्रत्यक्ष खर्च केलेल्या रकमेच्या खालील टक्केवारीच्या मर्यादेप्रमाणे अनुदान देव राहिल.

(अ) जर महाविद्यालय हे पूर्णपणे विज्ञान महाविद्यालय असेल तर पूर्ण अनुज्ञेय पगारावरील खर्चाच्या १८% इतके.

(ब) जर महाविद्यालय विज्ञान शाखेबरोबर इतरही शाखा असतील तर पूर्ण अनुज्ञेय पगारावरील खर्चाच्या १५% इतके.

(क) जर महाविद्यालये ही शिक्षण महाविद्यालय अथवा पूर्णपणे कला / वाणिज्य महाविद्यालय असतील तर, किंवा जर त्या दोन्हीही शाखा त्या महाविद्यालयात असतील तर पूर्ण अनुज्ञेय पगारावरील खर्चाच्या १२% इतके.

वजा

(ब)(१) फी वदर प्रत्येक उत्पन्न (शासनाच्या मान्य दरा प्रमाणे) ज्या विद्यार्थ्यांनी स्वतः फी भरली असेल ते (या फी मध्ये सर्व स्तरावरील विद्यार्थ्यांच्या फी माफीचा समावेश नसेल)

(२) वरिष्ठ महाविद्यालयांना कनिष्ठ महाविद्यालये जोडली असतील तर त्या कनिष्ठ महाविद्यालयातील जात्य उत्पन्न.

स्पष्टीकरण कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या बाबतीत माध्यमिक शाळा अनुषंग संहिते प्रमाणे ज्या बाबीवर खर्च अनुज्ञेय असेल व त्या बाबी वरिष्ठ महाविद्यालयाच्या बाबी पेक्षा निराळ्या असतील तर त्या बाबीचा खर्च जाप्य उत्पन्न म्हणून धरण्यात येईल.

- (२) या आदेशा प्रमाणे यापुढे कला, वाणिज्य, विज्ञान व विधी महाविद्यालयासाठी वरील प्रमाणे एकच समान अनुषंग सूत्र अंमलांत येईल.
- (३) परिरक्षण अनुषंगानासाठी महाविद्यालयानी विवरणपत्र 'अ' मध्ये दर्शविलेल्या बाबीवर खर्च केलेली रक्कम अनुज्ञेय धरली जाईल.
- (४) परिरक्षण अनुषंगानाच्या अटी खालीलप्रमाणे राहतील.
- (अ) महाविद्यालयास विद्यापीठाने संलग्निकरण मंजूर केले असले पाहिजे. तसेच शासनाने विहित केलेली विद्यार्थी संख्या आवश्यक असली पाहिजे.

(ब) महाविद्यालय स्वयः पूर्ण होण्यासाठी खाली दर्शविल्याप्रमाणे कमीत कमी विद्यार्थी संख्या विहीत करण्यात आली आहे. ही विहीत संख्या मागील वर्षाची राहिल व तीन वर्षांच्या पदवी अभ्यासक्रमाकरिता असेल. (ही विहीत संख्या १ फेब्रु. रोजी प्रत्यक्ष प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांची राहिल व तिथे सिमीस्टर पध्दत आहे तीथे ती १ सप्टे. रोजी ही धरली जाईल.)

प्रकार	एक शाखा कमीत कमी विद्यार्थी संख्या	दोन शाखा असताना	तीन शाखा असताना
१.	२.	३.	४.
१) महानगरपालिकेच्या शहरातील किंवा बिगर शेतकी विद्यापीठाची मुख्यालय असलेल्या गावची महाविद्यालये.	३००	५००	७००
२) जी शहरे वरील क्रमांक १ मधील नाहीत व ज्या शहराची लोकसंख्या १ लाखाचे वर आहे अशा शहरातील महाविद्यालये.	२००	३५०	५००
३) १ लाखापेक्षा लोकसंख्या कमी असलेल्या शहरातील महाविद्यालये	१००	१७५	२५०

शैक्षणिक वर्ष १९८२-८३ व त्यानंतर महाविद्यालयाने विहीत कमीत कमी विद्यार्थी संख्येची अट पूर्ण केली नाही तर मागील वर्षीच्या विद्यार्थी संख्येची फी उत्पन्नाची रक्कम जमेल धरून अनुषंगानाचा विचार करावा (ब) (१) प्रमाणे)

वरील अट शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयाबाबतीत लागू राहणार नाही.

(५) नवीन अनुपनिर्णित महाविद्यालयांना परवानगी दिल्यावर वरील अनुपनिर्णित सूत्रा प्रमाणे त्यांना अनुपनिर्णित अनुषंगी राहिल. मात्र त्यांना प्रथम वर्षात अनुपनिर्णित प्राप्ति घडले जाणार नाही.

(६) अनुपनिर्णित अशासकीय कला, विज्ञान, वाणिज्य आणि शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयांना या नवीन अनुपनिर्णित सूत्राप्रमाणे अनुपनिर्णित देण्याची पद्धत विवरणपत्र 'ब' मध्ये देण्यात येत आहे.

(७) नवीन अनुपनिर्णित सूत्र १/४/१९७९ पासून अंमलात आल्यावर सर्व वर्गातील विद्यार्थ्यांना देण्यात येणा-या शैक्षणिक फी सवलतीची रकमेची प्रतिपूर्ती करण्यात येणार नाही. सर्व वर्गातील विद्यार्थ्यांमध्ये आर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीय, अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीतील बौद्ध धर्म स्वीकारलेल्या व्यक्ती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, स्वातंत्र्य सैनिकांच्या पालक, प्राथमिक शिक्षकांची मुले इत्यादींचा समावेश असेल. शैक्षणिक फी सोडून विद्यापीठांनी व शासनाने मान्य केलेली इतर फी (प्रवेश फी, प्रयोगशाळा फी, ग्रंथालय फी, जीमखाना फी व इतर मान्य बाबींवरील फी) वर वरील वर्गातील फी सवलत मिळणा-या विद्यार्थ्यांची फी ची प्रतिपूर्ती करण्यात येईल.

(८) अस्तित्वात असलेल्या महाविद्यालयांचे संलग्निकरण व त्यांना द्यावयाचे शासकीय अनुपनिर्णित त्रिवर्षीय पदवी अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षाच्या वर्गासाठी किमान विद्यार्थी संख्येचे निकष खालील प्रमाणे राहतील.

(१) आदिवासी विभाग क्षेत्रात व ज्या पंचायत समिती क्षेत्रात एकच महाविद्यालय आहे. अशा महाविद्यालयातून अस्तित्वात असलेल्या प्रत्येक विद्याशाखेत पदवी अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षाच्या वर्गात किमान ३० विद्यार्थी असावेत. इतर क्षेत्रातील महाविद्यालयातून अस्तित्वात असलेल्या प्रत्येक विद्याशाखेत पदवी अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षाच्या वर्गात किमान ४० विद्यार्थी असावेत.

(२) विहित किमान ३० किंवा ४० विद्यार्थ्यांनी प्रथम वर्षाच्या वर्गात प्रवेश घेतल्यामुळे तो वर्ग सुरु करण्यात आल्यानंतर प्रथम वर्षाच्या अखेरीस होणा-या परीक्षेस उपरोक्त घेन प्रकारच्या महाविद्यालयामधून प्रत्येकी अनुक्रमे किमान २२ व ३० विद्यार्थी परिक्षेला न बसल्यास पुढील वर्षी महाविद्यालयाला या वर्गासाठी झालेल्या खर्चावर (प्रमाणानुसार) शासनाकडून अनुपनिर्णित देण्यात येणार नाही.

(९) विशेष जादा विषयासाठी विद्यार्थ्यांची संख्येचे निकष

(१) विशेष जादा विषयासाठी कमीत कमी विद्यार्थी संख्या खालील प्रमाणे राहिल.

(अ) नगरपालिका क्षेत्रात - १५ विद्यार्थी प्रति विषय

(**क** नगरपरिषद वगळून)

(ब) इतर क्षेत्रात ५ विद्यार्थी प्रति विषय

वरील विद्यार्थी संख्येच्या प्रथम प्रवेश पर्वापरितो राहिल. म्हणजेच ३ वर्षांच्या पदवी अभ्यासक्रमास विशेष जाग्य विषयाची सोय १ त्या वर्षी केली किंवा दुस-या वर्षी केली किंवा तिस-या वर्षी केली. त्या त्या वर्षाच्या प्रवेशासाठी वरील विद्यार्थी संख्येची अट राहिल. मात्र पराधा वर्गात प्रवेश दिल्यानंतर तो विषय नैसर्गिक वाढ म्हणून दुस-या किंवा तिस-या वर्गात शिकवित असाल तर अशा वेळी वरील विद्यार्थी संख्येच्या मर्यादेची अट राहणार नाही.

३) नवीन विना अनुदानित महाविद्यालये तसेच नवीन विद्याशाखा/ विषय/ अभ्यासक्रम व जादा तुकड्यांना टप्प्याटप्प्याने अनुदान सूत्र.

१९८३-८४ पासून विनाअनुदान तत्वावर परवानगी दिलेल्या महाविद्यालयांना टप्प्याटप्प्याने अनुदान देण्याचा धोरणात्मक निर्णय शासनाने घेऊन विहीत अटी व निकष पूर्ण करणा-या महाविद्यालयांना खालील अनुदानसूत्र कायम स्वरूपात मंजूर करण्यात आले आहे :-

अ) मान्यता देण्यांत आल्यानंतर पहिल्या ३ वर्षात नवीन महाविद्यालय, नवीन विद्याशाखा, नवी विषय, नवीन अभ्यासक्रम व जादा तुकड्या यांना कोणतेही अनुदान मंजूर करण्यात येणार नाही.

ब) ४ व्या वर्षी मान्य खर्चाच्या २५ टक्के

क) ५ व्या वर्षी मान्य खर्चाच्या ५० टक्के

ड) ६ व्या वर्षी मान्य खर्चाच्या ७५ टक्के

इ) ७ व्या वर्षी मान्य खर्चाच्या १०० टक्के अशी टप्प्याटप्प्याने अनुदान वाढ करण्यात यावी.

ई) (१) मात्र विहीत अटी व निकष पूर्ण करणा-या नवीन महिला महाविद्यालये- आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील महाविद्यालये, यांना ३ वर्षांचा कालावधी पूर्ण झाल्यास १०० टक्के अनुदान देण्यात यावे.

ई (२) अनुदानित व विनाअनुदानित महिला महाविद्यालय व आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील महाविद्यालयांना विद्याशाखा, नवीन अभ्यासक्रम, नवीन विषय व जादा तुकड्या मंजूर केल्यास त्यांनाही वरील ब, क, ड व इ मधील अनुदानसूत्रा प्रमाणे अनुदान मंजूर केले जाईल.

(२) महाविद्यालयांना १०० टक्के अनुदान देण्यांत येईल, त्याच वर्षापासून तो वेतनेतर अनुदान मिळण्यास पात्र राहतील.

(३) अनुदान तत्वावर आणण्यासाठी प्रचलित विद्यार्थी संख्येची अट राहिल तसेच इतर महाविद्यालयासाठी विहीत केलेले विद्यार्थी-निकष अनुदान प्राप्त झालेल्या वर्षापूर्वी किमान ३ वर्षे पूर्ण केले असले पाहिजे.

(४) त्यांच्या वर्गासाठी अभ्यासक्रमासाठी तसेच नेमणूक केलेल्या शिक्षक कर्मचा-यासाठी विनाअनुदानित भागदा विहीत अटी पाहिजे.

(५) महाविद्यालयीन वर्ग, ग्रंथालय, प्रयोगशाळा, क्रीडांगण इत्यादि सोई उपयुक्त असल्या पाहिजेत.

(६) संबंधित महाविद्यालयांना व्यवस्थापनाने, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांना शासनाने व विद्यार्थ्यांनी विहित केलेल्या सेवाशर्ती व वेतनश्रेण्या लागू केलेल्या असल्या पाहिजेत.

(७) संबंधित संस्था मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियम १९५० व संस्था नोंदणी अधिनियम १९६० या दोन्ही अधिनियमाखाली नोंदलेली असावी.

(८) सदर महाविद्यालयांनी शासनाच्या वेळोवेळी निघालेल्या/निघणा-या आदेशांचे (उदा. विद्यार्थ्यांचा प्रवेश इत्यादी) काटेकोट पालन करणे आवश्यक आहे.

(९) त्या नवीन महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयांत पहिल्या तीन वर्षांत जर विद्यार्थ्यांना किमान सुविधा उपलब्ध करून दिल्या नाहीत तर त्या महाविद्यालयांना अनुदान अनुज्ञेय राहणार नाही.

(१०) कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयास अनुदान मिळणा-या प्रत्येक तुकडीमध्ये खालील विद्यार्थी संख्येची अट राहिल.

तुकडीचा क्रमांक	शहरी विभागातील मुला-मुलींची महाविद्यालये	ग्रामीण विभागातील मुला-मुलींची महाविद्यालये आणि शहरी विभागातील महिला महाविद्यालये	आदिवासी आणि दुर्गम विभागातील मुला-मुलींची महाविद्यालये आणि ग्रामीण विभागातील महिला महाविद्यालये
१.	२.	३.	४.
पहिली	६० ते १००	५० ते १००	४० ते ८०
दुसरी	१२१ ते २००	१२१ ते १६०	१२१ ते १६०
तिसरी	२२१ ते ३००	२०१ ते २४०	२०१ ते २४०
चौथी	३२१ ते ४००	२८१ ते ३२०	२८१ ते ३२०
पाचवी	४२१ ते ५००	३६१ ते ४००	३६१ ते ४००
सहावी	५२१ ते ६००	४४१ ते ५००	४४१ ते ५००

४) विधी महाविद्यालयांना अनुदान सूत्र

प्रचलित अनुदान सूत्रानुसार कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयात स्थापनेपासून पहिल्या ३ वर्षासाठी अनुदान दिले जात नाही. व चवथ्या-वर्षापासून २५ टक्के, पांचव्या वर्षी ५० टक्के, सहाव्या वर्षी ७५ टक्के व सातव्या वर्षापासून १०० टक्के अनुदान दिले जाते. सदर अनुदान सूत्रानुसार जी महाविद्यालये पूर्वी चालू होती ती विधी महाविद्यालये १०० टक्के अनुदानासाठी १९९५-९६ या शैक्षणिक वर्षापासून अनुदानासाठी पात्र ठरतील. अशा महाविद्यालयांना १९९५-९६ या शैक्षणिक वर्षाच्या पूर्वी अनुदानापोटी कोणतीही शकदावी मिळणार नाही.

इतर महाविद्यालयासाठी अनुदानकरिता जे विहीत निकष आहेत त्या व्यतिरिक्त खालील निकषही विधी महाविद्यालयाना अनुदान देण्यासाठी लागू राहतील.

(अ) संबंधित विधी महाविद्यालयास शासनाची मान्यता आहे.

आणि क्िया

संबंधित विधी महाविद्यालयास "बार कौन्सिल ऑफ इंडिया" ची मान्यता आहे.

(ब) संबंधित विधी महाविद्यालयास विद्यापीठाशी संलग्नित आहे आणि विद्यापीठ/शासन यांनी विहित केलेल्या प्रमाणकांची पूर्तता केली आहे.

(क) सदर विधी महाविद्यालये मान्यता, संलग्नता देणा-या प्राधिकरणांनी शिक्षक, कर्मचारी वर्ग यांचे सेवा प्रवेश, सेवाशर्ती, पाठ्यक्रम, शिक्षकांचा दर्जा व शिस्त यासंबंधी विहित केलेल्या व इतर सर्व नियम आणि विनियमांचे पालन करत असतील.

(ड) विधी शिक्षणाचा दर्जा उंचावण्यासाठी विद्यापीठे, बार कौन्सिल ऑफ इंडिया, बार कौन्सिल ऑफ महाराष्ट्र व तत्सम मंडळींचे मार्गदर्शन घेऊन विधी महाविद्यालयांतील सोयी सुविधा राखल्या जातील.

५) शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे व सहसंचालक, उच्च शिक्षण संबंधित विभागीय विभाग यांनी विहित केलेल्या विवरणपत्रात प्रत्येक महाविद्यालयानी आवश्यक माहिती शासनास सादर करणे बंधनकारक राहिल.

६) शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे व संबंधित विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण हे महाविद्यालयाना वरील आदेशातील अटी व तरतुदीनुसार अनुदान मंजूर करतील. मात्र अनुदान पोटी देण्यात येणारी रक्कम प्रत्येक वर्षी त्यासाठी करण्यांत आलेल्या तरतुदीपेक्षा जास्त असणार नाही.

७) या प्रीत्यर्थ झेणारा खर्च पुढे दिलेल्या अर्थशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

१. २२०२-सर्वसाधारण शिक्षण-०३-विद्यापीठे व उच्च शिक्षण-अशासकीय महाविद्यालयांना सहाय्य-अशासकीय वाडःमय, विज्ञान, विधी व वाणिज्य महाविद्यालयांना अनुदान

२. २२०२-सर्वसाधारण शिक्षण-०२ माध्यमिक शिक्षण-१०५ शिक्षण प्रशिक्षण-अशासकीय शिक्षण शास्त्र महाविद्यालयांना सहाय्य

८) हे आदेश स्वतंत्र स्वरूपाचे नसून यापूर्वी निर्गमित करण्यांत आलेल्या आदेशांचे केवळ एकत्रितकरण आहे. त्यामुळे या आदेशां संदर्भात काही शंका किंवा संदिग्धता उपस्थित झाल्यास त्याचे निराकरण संबंधित मूळ आदेशांच्या प्रमाणे करण्यांत येईल. शासनात संचालक (उच्च शिक्षण) व सर्व विभागीय सहसंचालक यांनी या आदेशांची पूर्तता करणे.

11611

१) हे एकत्रित आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने संदर्भाधीन शासन निर्णयास त्या विभागाने वेळेवेळी दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यांत आले आहेत. वित्त विभागाचे अनौपचारिक संदर्भ खालील प्रमाणे आहेत.

- १) प्र.क्र.२३४९/७९/व्यय-५, दिनांक २७ सप्टेंबर, १९७९
- २) प्र.क्र.२२७५/८८/व्यय-५, दिनांक १४ डिसेंबर, १९८८
- ३) प्र.क्र.१२५/९१/व्यय-५, दिनांक १८ जुलै, १९९१
- ४) वित्त विभागाने व राज्य मंत्रिमंडळाने दिनांक २७ डिसेंबर १९९५ रोजी दिलेली मान्यता.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(म. अ. सुर्योत्तार)
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,
राज्यपाल आणि कुलपती यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई

शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, मुंबई/पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/अमरावती/जळगांव/कोल्हापूर/नांदेड

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर

महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर

अधिष्ठापक व लेखाधिकारी, मुंबई

निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई

सर्व कोषागार अधिकारी,

कुलसचिव, सर्व कृषितर विद्यापीठे

प्राचार्य सर्व अशासकीय संलग्नित महाविद्यालये

विभागातील सर्व कार्यासने

सामान्य प्रशासन विभाग

वित्त विभाग- सेवा-४

महाराष्ट्र शासन,
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण २०११/(४०४/११)-विशि-१,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १९ ऑक्टोबर, २०११.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय शिक्षण व रोजगार विभाग क्र.एनजीसी २०८०/१६०२८४/(५९८७)-युनि-२, दि.१ सप्टेंबर, १९८१.
- २) विद्यापीठ अनुदान आयोगाची अधिसूचना क्र.F-3.1/2009, दिनांक ३० जून, २०१०.
- ३) शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र.संकीर्ण २०११/(२५/११)-विशि-१, दि.१५ फेब्रुवारी, २०११.
- ४) शासन निर्णय उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्र.संकीर्ण २०११/(५७/११)-विशि-१, दि.१५ मार्च, २०११.

प्रस्तावना :- राज्यातील अकृषि विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालयातील प्राचार्यांना संदर्भाधीन क्र.१ येथील दिनांक १ सप्टेंबर, १९८१ च्या शासन निर्णयान्वये किमान घड्याळी ४ तासांचा कार्यभार देण्यात आलेला होता. तथापि, विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या संदर्भाधीन दिनांक ३० जून, २०१० च्या अधिसूचनेमध्ये प्राचार्यांना अध्यापनाचा कार्यभार देण्याबाबत कोणताही उल्लेख केलेला नसल्यामुळे संदर्भाधीन के.३ येथील दि.१५ फेब्रुवारी, २०११ च्या शासन निर्णयान्वये प्राचार्यांना अध्यापनाच्या विवक्षित कार्यभारातून सूट देण्यात आलेली होती. त्यानंतर संदर्भाधीन क्र.४ येथील दिनांक १५ मार्च, २०११ च्या शासन निर्णयान्वये प्राचार्यांना पर्यावरण विषयामध्ये अध्यापन करण्याची ऐच्छिक मुभा ठेवण्यात आलेली होती.

२. शासनाच्या असे निदर्शनास आले आहे की, प्राचार्यांना अध्यापनाच्या कार्यभारातून सूट देण्यात आल्यामुळे त्यांच्या हिश्याचा कार्यभार महाविद्यालयात कार्यरत असलेल्या अर्धवेळ शिक्षकांच्या कार्यभारात वर्ग करून अर्धवेळ शिक्षकांना पूर्णवेळ शिक्षक करण्याची मागणी होत आहे. प्राचार्यांना अध्यापनाच्या कार्यभारापासून सूट देऊन त्यांचा कार्यभार अर्धवेळ शिक्षकांमध्ये वर्ग करून सदर शिक्षकांना पूर्णवेळ शिक्षकांचा दर्जा देण्याचा हेतू नव्हता. अशा प्रकारे अर्धवेळ शिक्षकांना पूर्णवेळ शिक्षक केल्यास त्याचप्रमाणे प्राचार्यांचा अध्यापनाचा कार्यभार इतर शिक्षकांना शिकविण्यासाठी नियुक्त केल्यास शासनाला अनावश्यक अतिरिक्त आर्थिक भार सोसावा लागेल.

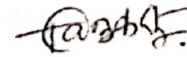
३. त्याचप्रमाणे महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ च्या कलम २(३४) मध्ये अध्यापकाची व्याख्या स्पष्ट केलेली असून, त्यामध्ये प्राचार्यांचा समावेश आहे. प्राचार्यांना अध्यापनाच्या कार्यभारातून सूट दिल्यामुळे

त्यांच्यावर केवळ प्रशासकीय स्वरूपाची जबाबदारी राहते. अधिनियमातील उक्त तरतूदीनुसार प्राचार्य हे पद अध्यापक संज्ञेत मोडत असल्यामुळे त्यांच्यावर अध्यापनाची जबाबदारी असणे क्रमप्राप्त आहे. प्राचार्यांना अध्यापनाच्या जबाबदारीतून सूट देणे, ही बाब अधिनियमातील उक्त तरतूदीशी विसंगत होईल. त्याचप्रमाणे महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम, १९९४ मधील तरतूदीनुसार विद्यापीठातील विविध अभ्यासमंडळे, समित्या, परिषद व इतर प्राधिकरणावर नियुक्ती करण्यासाठी अध्यापनाचा अनुभव आवश्यक असतो. प्राचार्यांना अध्यापनाच्या कार्यभारातून सूट दिल्यास उक्त प्राधिकरणावरील नियुक्तीसाठी वंचित रहावे लागेल. वरील सर्व बाबी विचारात घेता, प्राचार्यांना अध्यापनाच्या कार्यभारामधून देण्यात आलेली सूट रद्द करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

४. वरील सर्व बाबी विचारात घेऊन शासन याद्वारे पुढीलप्रमाणे आदेश देत आहे :-
- संदर्भाधीन क्र.३ येथील दिनांक १५-२-२०११ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद २ मध्ये प्राचार्यांना अध्यापनाच्या कार्यभारापासून देण्यात आलेली सूट रद्द करण्यात येत आहे.
 - प्राचार्यांना किमान घड्याळी ४ तासाचा अध्यापनाचा कार्यभार अनिवार्य करण्यात येत आहे.
 - प्राचार्यांना पर्यावरण, फाऊंडेशन कोर्स व तत्सम विषय शिकविण्याची मुभा असेल.
 - प्राचार्यांना अध्यापनाच्या कार्यभारातून सूट दिल्यामुळे त्यांचा कार्यभार इतर शिक्षकांना वर्ग करून अर्धवेळ शिक्षकास पूर्णवेळ किंवा नवीन अर्धवेळ शिक्षक निर्माण करण्यास विभागीय सह संचालकांनी त्यांच्या स्तरावर मान्यता दिली असल्यास अशी मान्यता तात्काळ रद्द समजण्यात यावी.
५. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक क्रमांक २०१११०१९११२५३८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(विकास तु. कदम)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल तथा कुलपती यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा.कुलगुरु, सर्व अकृषी विद्यापीठे
- ३) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
- ४) संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ५) कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे
- ६) महालेखापाल-१, महाराष्ट्र (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई
- ७) महालेखापाल-२, महाराष्ट्र (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता) नागपूर
- ८) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- ९) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

महाराष्ट्र शासन
(उच्च शिक्षण)
महाराष्ट्र शासन भवन-२,
मुंबई-२२.
21 MAY 2009
आपका पत्रांक 3923
पाया 12/5

उत्तरांक: पत्रांक-१२०६१२८/०१/विश्व-४
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग
महाराष्ट्र विस्तार भवन, मुंबई-२२.
दिनांक: १९.५.२००९

प्रति
कुलसचिव
सर्व विद्यापीठे

विषय : शिक्षकीय पदांच्या कार्यवाहीबाबत.

महोदय,

शासन निर्णय दिनांक १२.१२.१९९९ अन्वये विस्तारित व भर्तीवास्तवीय शिक्षक संघ
पदांच्या कार्यवाही निश्चित करण्यात आला आहे. **याप्रमाणे अधिकाऱ्याच्यास अटलपडत्या भाषणेने १९**
जिने व प्रमाणित-प्रमाणित पदांच्या घट्याली १४ तास कार्यवाही आहे. आपलास विनंती की, शिक्षकीय
पदांच्या निर्मिती करताना व रिक्त पदे भरताना आपले प्रस्ताव सोबत जोडलेल्या प्रमाणितपत्रास शिवाय
संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे येथेपत्रित शकतात सदर करावे, ही विनंती.

श्री. टेंगे
महाराष्ट्र राज्य

१९/५/०९

आपला विश्वासू,

—सही/—

(अ.मा.भट्टलवार)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति :

विद्यार्थी व महाविद्यालयी शिक्षण महाराष्ट्र राज्य, महाराष्ट्र शासन, मुंबई येथेपत्रित करावे.
रवाना विनंती की, शिक्षकीय पदांच्या निर्मिती करताना व रिक्त पदे भरताना आपले प्रस्ताव सोबत जोडलेल्या प्रमाणितपत्रास शिवाय
संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे येथेपत्रित शकतात सदर करावे, ही विनंती.

गोपनीय

शासन निर्णय क्र.एनजीसी-१२९८/(४६१९)/विशि-२, दि.११ डिसेंबर,१९९९ मधील परिचय २० मधील तरतुदीनुसार पूर्णवेळ अधिष्ठात्याता / अधिष्ठात्याता (परिचय श्रेणी) / अधिष्ठात्याता (निवड श्रेणी) यांना १६ घटकांची शारांका कार्यभार जिरीत यत्नयता आणा आत चौ १८०मिनटांच्या २० तादिकांमधे विभागण्यात आलेला आहे. आणि शासन निर्णय क्र.गिबुण व सेवापेज्जन् विभाग क्र.एनजीसी २०८०/१०८२८४/(५९८७)/विशि-२, दि. १ जून,१९८१ च समझ्जन्तकित शासन निर्णय दि.१ सप्टेंबर,१९८१ प्रमाणे शिदका बगला अनुमोच आसणारी कार्यभारातील सूट विशारात पेऊ न तसे दरेलप्रमाणे वेळापत्रक तयार केले असून अनुपानित कार्यभाराची विभागणी केलेली असता आलांतम विषयांची शिदका येे रिता आढळून येत आहेत :-

अ.क्र.	विषयाचे नाव	कार्यभार		भरलेली घट			रिक्त फारांचा तदविति		
		विअरा	प्राप्तकित	पूणघट	अपघट	तादकाप तय्यार	पूणघट	अपघट	तादिका तय्यार
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.

महाविद्यालयामध्ये शिदकात्या आगा-११ पलीक विदकाधरीताच्या शेषदका पूर्णवेळ अधिष्ठात्याताप्रल अनुदानावर असलेल्या विदकाच्या कार्यभाराची चिन्तनणी वेळ्यानंतर शेषदका शिदका (Protected) अधिष्ठात्याताप्रल तयार त्या त्या विषयाधरीता विनी तय्यारणां कार्यभार तय्यार येत आहे. याचा समझ्जन्त पूर्णवेळप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	शिदकाच्या पूर्णवेळ अधिष्ठात्याताच्या पूर्णवेळ		निवृत्ती दिनांक (पूणवेळ अधिष्ठात्याता)		विदकाचे नाव	दरकाचा कार्यभार
	१.	२.	३.	४.		

नदरित्त भरलेली मी द्यता: तय्यारुन तय्यार केला आत असे प्रमाणित करता:

तय्यार :

शासक

चिन्तना :

महाविद्यालय

परिपत्रक/सातडीचे

क्रमांक: एनजीसी/२००१/३१२७८/कार्यभार/२३५/

महि-१, २००६

जिन्न संघाननालय, (उच्च शिक्षण),

महाराष्ट्र राज्य, पुणे - १.

दिनांक :- २३/५/२००७

प्रति

सर्व विभागीय सहसंचालक,

उच्च शिक्षण.

विषय :- शिक्षण पदविषय कार्याभारबाबत.

संदर्भ :- शासन पत्र क्र. एनजीसी/१२०१/[९६/०१]/मिडि-४.

दिनांक १२.५.२००१.

उपरोक्त विषयाच्या संदर्भातील शासन पत्राकडे आपले लक्ष वेकण्यात येत आहे. तुल्य संदर्भकिरिता त्याची प्रत सोबत जोडली आहे. त्यामध्ये तुमच्याप्रमाणे शिक्षणविषय कार्याभार तथा बसलेली शिक्षण पदे व रिक्त पदांचा तपशील देवटव्या पूर्णपणे अधिष्ठायांच्यातून उच्च शिक्षण अखंडाच्या अनुदानित कार्याभाराचा तपशील शासनने विहित केलेल्या प्रपत्रात नमूद करून विहित प्रमाणपत्रात (प्रवासाच्या तहाने) विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यंत्रिभागात सादर करून प्रतीमधे सादर करावयाचा आहे. या त्याची एक प्रत आपल्याकडे ठेवली.

शासन निर्णय क्रमांक एनजीसी/१२०८/[४६१२]/मुसआय-४, दिनांक ११.१२.९९ मधील अनुक्रमिक २० मध्ये महाविद्यालयातील शिक्षण कार्यभारबाबत नमूद असेल तपशील विद्यार्थी पेअन महाविद्यालयातील अधिष्ठायांच्यातून तपशील विषयाचा कार्यभार घ्यावयाचा आहे. महाविद्यालयातील पूर्ण वेळ अधिष्ठाया-ताकडिता कार्यभार पुढीलप्रमाणे विहित करण्यात आलेला आहे.

महाविद्यालयातील अधिष्ठाया/वरिष्ठ अधिष्ठाया/निपडेसी अधिष्ठाया यांना १६ घड्याळी तात म्हणजेच ९६० मिनीटांचा कार्यभार आवायक आहे. म्हणजेच ४८ मिनीटांच्या २० तांतिका असे आवायक आहे.

२) महाविद्यालयातील अधिष्ठायांच्याकिरिता शासन निर्णय दिनांक १ जुन. १९८१ म दिनांक १ नवेंबर. ८१ प्रमाणे कार्याभारात अनुक्रमे आपली मूळ विद्यार्थी पेअन महाविद्यालयांनी घेवायचे तयार करणे आवायक आहे. महाविद्यालयातील विभाग

.. २ ..

श. ए. ए. विद्यालय

श. ए. ए. विद्यालय

प्रमुखात २ तासिका उपप्राचार्यांना २ तासिका, पी. एम. डी. मार्गदर्शक २ तासिका पदव्युत्तर शिक्षकांसाठी २ तासिका मात्र रीप सूट सहा तासिकेपेक्षा अधिक होणार नाही, याची दखता घ्यावी. याप्रमाणे कार्यवाहीचे वाटप करून महाविद्यालयांनी संबंधित विभागाच्या रिक्त पदा संबंधीचा प्रस्ताव तीन प्रतीमध्ये संबंधित विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांचे कार्यालयात सादर करावयाचा आहे. याकरिताच्या सूचना विभागीय स्तरावरून सर्व संबंधित आतांकीय महाविद्यालयांना तात्काळ कळविण्यात याव्यात.

वरीलप्रमाणे महाविद्यालयाकडून विभागीय कार्यालयात प्रस्ताव प्राप्त होताच त्याची तसेल तमासणी/ठाननी करून माहिती तमासून ती बरोबर असल्याचे "प्रमाणपत्र" त्याचि स्वाक्षरीसह प्रस्तावात नमूद करून संचालनालयात त्याच्या स्पष्ट शिफारशीसह ३० मे पर्यंत दोन प्रतीमध्ये सादर केल्याचे आहेत.

सचिव वर शिक्षण सक्षम संचालक
(उच्च शिक्षण) यांनी मान्य देतो आहे.

शिक्षण संचालक, (उच्च शिक्षण),
महाराष्ट्र राज्य, पुणे - २.
मंजूर - *मंजूर*

अ.रा.सं./२३४०१

अधीन विद्यापीठ व संशोधन प्रशासकीय
महाविद्यालयातील शिक्षणार्थी वर्गा-यांच्या
कामाच्या वेळापत्रक...

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्रशिक्षण अर्थी सेवायोजन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: स्त्री-१०२२/(२६२६)/विशेष-४
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक: २६ सप्टेंबर, १९९४.

शासन निर्णय:- महाराष्ट्र अधीन विद्यापीठ व संशोधन महाविद्यालये प्रमाण सीटिंग
(शिक्षणार्थी वर्गा-यांच्या वेळापत्रक शासनी व अटी) नियम १९८४ मधील नियम क्रमांक
१० अन्वये अधीन विद्यापीठ व संशोधन महाविद्यालयातील शिक्षणार्थी वर्गा-यांचे कामाचे
काळ व उपस्थिती हे ठरवून देण्यात आले आहे. त्यानुसार र्ग १, २ व ३ च्या वर्गा-यांना
आठवड्याचे २८^१ तास व र्ग-४ च्या वर्गा-यांना आठवड्याचे ५० तास भोजनाची सुट्टी
बनवून ठरवून देण्यात आले आहे.

२. अधीन विद्यापीठ व संशोधन महाविद्यालयातील वर्गा-यांच्या कामाचे काळ शासकीय
वर्गा-यांच्या कामाच्या तासिक बांधणीत आलेला ही वर्गा-यांची महाविद्यालयी शासनी व अटी
काळ शासनाच्या विद्याराखीन होती. यावर आता विचार झाला असून शासन शासकीय बांधणी
आदेश देत आहे :-

अधीन विद्यापीठ व संशोधन प्रशासकीय महाविद्यालयातून काढून घेऊन-या

(अ) र्ग-२, र्ग-३ व र्ग-४ च्या वर्गा-यांच्या आठवड्याचे कामाचे

सुट्टी तास ४२

(ब) र्ग-४ च्या वर्गा-यांच्या आठवड्याचे का मागे सुट्टी तास ४६

र्ग-१, र्ग-२, र्ग-३ व र्ग-४ च्या वर्गा-यांना त्यांच्या कार्यालयीन वेळ
भोजनाची सुट्टी अर्ध्या तासाची राहिल.

३. या वर्गा-यांना शासकीय वर्गा-यांच्या सुट्टी व नोकरीत शासकीय पूर्ण
सुट्टी याची किंवा दर शासकीय कार्यक्षेत्र अर्ध दिवस घालून देण्याचे, याच दृष्ट्या
निर्णय: शासकीय विद्यापीठांनी महाविद्यालयांशी र्ग १०२२ मध्ये द्यावे. यावर
दर आठवड्याला कामाच्या तासिका वर दिवसाप्रमाणे र्ग १०२२ मधील याची त्यांनी
कार्यक्षेत्री द्यावे.

४. महाराष्ट्र अधीन विद्यापीठ व संशोधन महाविद्यालये प्रमाण सीटिंग (शिक्षणार्थी
वर्गा-यांच्या वेळापत्रक शासनी व अटी) नियम १९८४ मधील नियम १० मध्ये तरतुद
कु-मा-व.

४/१/९४

Form No. 558	4-1-94
For use only by the...	
Date Submitted	
Received	

प्रमाणे सुधारणा करण्याचे आदेशा प्रमाणेच स्विकारणे २८/११/८५ मंडळानात देखील.

५. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे व कुलकर्णी, सर्व कुलकर्णी, विद्यापीठे, यांना लिखिते की, हे आदेश सर्व संबंधित शिक्षणात स्वीकृत जाणून घ्यावे.

* हे आदेश सामान्य प्रशासन विभाग. ८ वित्त विभागाच्या सहकाराने, वित्त विभागाच्या अनीपचारिक संदर्भ क्र. १२५/राज्य-५ व ५०५/९५/विभा-२, दि. ३१.१०.१९९५ अन्वी निर्देश निविष्ट करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यात यांच्या आदेशानुसार व नांवाचे.

(वि.स.सेल)

अधीक्षक, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

राज्यात व कुलकर्णी यांचे वीथी, राजभवन, महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ प्रती)
सर्व विभागीय शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण
महासंचालक (सेवा व अनुदान), महाराष्ट्र-१/१, पुणे/नागपूर
महासंचालक (सेवापरीक्षा) महाराष्ट्र-१/२, पुणे/नागपूर
सर्व अधीक्षक विद्यापीठांचे कुलकर्णी
सर्व अधीक्षक विद्यापीठांचे कुलकर्णी
सर्व अधीक्षक महाराष्ट्रात (शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांना
प्रती पाठवावे तः)
सामान्य प्रशासन विभाग (का. १८ (२.५.का.), भोसले, पुणे
भा. वी.सी./राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे कार्यालय
उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवापरीक्षा विभागातील सर्व कार्यालये
निष्ठ नसती, दिनांक-४

भा.क. शिक्षण/सेवा अनुदान/पुणे
शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण
पुणे विभागीय कार्यालय
पुणे-४११००१.
दिनांक- २८.११.८५

प्राचार्य/प्राचार्या. अधीक्षक वता, यांना आणि शिक्षण विभागाच्या कार्यालयात
पुणे/नागपूर/अधीक्षक यांना यांचे कार्यालयात व कार्यालयात अनेक.

अधीक्षक (उच्च शिक्षण)
पुणे विभागीय कार्यालय कार्यालय
पुणे-४११००१.

राज्यातील अशासकीय कला, वाणिज्य व विज्ञान
महाविद्यालयांमध्ये विषयांसाठी विद्यार्थी संख्या ..

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक एनजीसी १०९८/वि.संख्या/(४०१/९८)/मशि-३.

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : १७ मार्च, १९९९.

- वाचा : १) शासन पत्र क्र. एनजीसी २३८१/११४९८३/(६७५४)/मशि-२, दि. १ जून १९८२
२) शासन परिपत्रक क्र. एनजीसी ३५९३/५७४३/मशि-२, दि. २४ सप्टें., १९९३
३) शासन निर्णय क्र. एनजीसी १०९३/(५९१८)/मशि-३, दि. १९ जून, १९९५
४) संचालक (उच्च शिक्षण) यांचे क्र. एनजीसी-१९९८/अनुदान/मवि-२/अ, दि. १.१२.९८ चे पत्र.

प्रस्तावना : अशासकीय कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील तुकड्या मंजूर करताना त्यामधील विद्यार्थी संख्येबाबत पाळावयाचे निकष दिनांक १९ जून, ९५ च्या शासन निर्णयान्वये निर्धारित केले असून याच शासन आदेशामध्ये पदवी स्तरावरील ऐच्छिक व विशेष स्वरूपाच्या विषयांसाठी विद्यार्थी संख्या किती असावी, याबाबतही निकष निर्धारित केला आहे. या आदेशात निर्धारित केलेल्या निकषानुसार पदवी स्तरावरील ऐच्छिक व विशेष स्वरूपाच्या विषयांसाठी शहरी भागाकरिता २४ व ग्रामीण भागाकरिता १० अशा विद्यार्थी संख्येचा निकष विहित केला आहे.

२. शासनाने दि. १९ जून, ९५ रोजी या संबंधात निर्गमित केलेले आदेश हे शैक्षणिक वर्ष १९९५-९६ पासून लागू करण्यात आलेले आहेत. तथापि, या शासन निर्णयाची अंमलबजावणी करताना विभागीय सहसंचालक वडून सन ९५-९६ या शैक्षणिक वर्षापूर्वी काही महाविद्यालयांमध्ये पदवी स्तरावर विशेष व ऐच्छिक स्वरूपाच्या सुरु करण्यात आलेल्या विषयांनाही सदर आदेशातील तरतुदी लागू करण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. विशेषतः शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर व पुणे विद्यापीठ येथील महाविद्यालयांबाबत ही बाब प्रकर्षाने जाणवते.

३. सन १९९५-९६ या शैक्षणिक सत्रापूर्वी राज्यातील उच्च अशासकीय कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयांमध्ये पदवी स्तरावर ऐच्छिक व विशेष स्वरूपाचे विषय सुरु करण्यात आले आहेत. त्या विषयांना अनुदान मंजूर करताना विभागीय सहसंचालक दि. १९ जून, ९५ चे आदेशातून तरतुदी लागू करीत असल्याने सदर महाविद्यालयांच्या व्यवस्थापनामध्ये

असलेला असंतोष दूर करण्याच्या दृष्टीने तसेच, या संदर्भात कार्यवाही करताना राज्य स्तरावर एकवाक्यता व सूसुत्रता राहावी, या दृष्टीकोनातून दिनांक ११ जून, १५ च्या आदेशातील काही तरतुदीबाबत स्पष्टीकरण करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय : प्रस्तावनेत वर विशद केलेली पार्श्वभूमी विचारात घेऊन, दिनांक ११ जून, १५ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीसंदर्भात खालीलप्रमाणे खुलासा करण्यास येत आहे :-

- १) शासनाने दि. ११ जून, १५ च्या शासन निर्णयान्वये जे आदेश निर्गमित केले आहेत, ते सन १९९५-९६ या शैक्षणिक वर्षापासून लागू करण्यात आले असल्याने त्यापूर्वी राज्यातील अशासकीय महाविद्यालयांमध्ये कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयांमध्ये पदवी स्तरावर पूर्वपरवानगीने ऐच्छिक व विशेष स्वरूपाच्या सुरु करण्यात आलेल्या विषयांना संदर्भाधीन दि. १ जून, ८२ च्या पत्राने निर्धारित करण्यात आलेले निकष लागू राहतील. म्हणजेच, शहरी भागाकरिता १५ व ग्रामीण भागाकरिता ५ असा प्रथम वर्षी विद्यार्थी संख्येचा निकष लागू राहील. ज्या महाविद्यालयांमध्ये सन १९९५-९६ या शैक्षणिक वर्षापासून पदवी स्तरावर विशेष किंवा ऐच्छिक स्वरूपाचे विषय सुरु केलेले आहेत, त्या महाविद्यालयांनी मात्र सन १९९५-९६ पासून पुढे त्यांचे विषयांसाठी दिनांक ११ जून, १५ च्या आदेशातील तरतुदीनुसार विहित विद्यार्थी संख्येचा निकष म्हणजे, शहरी भागाकरिता २४ व ग्रामीण भागाकरिता १० असा प्रथम वर्षी विद्यार्थी संख्येचा निकष पूर्ण करणे बंधनकारक राहील.

टीप :- शहरी भाग म्हणजे जेथे 'अ' / 'ब' वर्ग नगरपरिषद किंवा महानगरपालिका अस्तित्वात असलेले क्षेत्र व ग्रामीण भाग म्हणजे जेथे ग्रामपंचायत किंवा 'क' वर्ग नगरपरिषद कार्यरत आहे असे क्षेत्र.

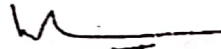
- २) तसेच, महिला महाविद्यालयांसाठी (जरी ही महाविद्यालये शहरी भागात असली तरीही) व आदिवासी विभागातील महाविद्यालयांसाठी पदवी स्तरावरील विशेष व ऐच्छिक स्वरूपाच्या विषयांना किमान १० विद्यार्थी संख्येचा निकष विहित करण्यात येत आहे.
- ३) तसेच, अनुदान निर्धारणाच्या दृष्टीने ज्या महाविद्यालयातील नवीन विषय जून १९९५ पूर्वी शासन मान्यतेने सुरु झाले आहेत व ती महाविद्यालये जुन्या निकषाप्रमाणे ३ वर्षांसाठी विद्यार्थी संख्येची अट पूर्ण करीत असतील तर त्यांना येत्या वर्षी २५ टक्के अनुदान मंजूर करण्यात येईल. जून १९९५ नंतर पुढील टप्प्यातील ५० टक्के, ७५ टक्के व १०० टक्के अनुदान मंजूर करण्यासाठी सुधारित निकषाप्रमाणे अनुक्रमे चौथ्या, पाचव्या व सहाव्या वर्षी विद्यार्थी संख्या प्रथम वर्षी असणे आवश्यक राहील. हे

आदेश निर्गमित होण्यापूर्वी एखाद्या प्रकरणात जुने निकष पूर्ण झाले आहेत म्हणून संबंधित सहसंचालकांनी नवीन निकष (म्हणजे, दिनांक १९ जून, १९९५ चे निकष) पूर्ण न करता संबंधित महाविद्यालयाला अनुदान मंजूर केले असल्यास अशा प्रकरणात मात्र वसुली करण्याची आवश्यकता राहणार नाही.

- ४) वरील परिच्छेद ३ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे ज्या महाविद्यालयांनी अद्यापि नवीन निकष पूर्ण करित नाहीत आणि ज्या महाविद्यालयांना यापूर्वी अनुदान मंजूर करण्यात आले आहे त्या महाविद्यालयांना प्रथम वर्षी विद्यार्थी संख्या नवीन निकषाप्रमाणे पोहोचण्याकरिता चालू शैक्षणिक वर्षासहित तीन वर्षांकरिता अर्थात जून २००१ पर्यंत कालावधी दिला जाईल. हा कालावधी संपल्यावर अर्थात शैक्षणिक वर्ष २००१-२००२ मध्ये नवीन निकषाप्रमाणे प्रथम वर्षी ते विद्यार्थी संख्या मिळवू शकले नाहीत तर त्या वर्षापासून अनुदानाकरिता पूर्णपणे अपात्र ठरतील.
- ५) शैक्षणिक वर्ष सन १९९५-९६ व तदनंतर सुधारित निकषानुसार परवानगी दिलेल्या विषयांना नवीन निकषाप्रमाणे विद्यार्थी संख्या उपलब्ध असेल तरच टप्प्याटप्प्याने अनुदान देय होईल.

२. सदर शासन निर्णयातील सूचना सर्व विद्यापीठांनी त्यांच्या अधिक्षेत्रात असलेल्या सर्व महाविद्यालयांच्या जाणीवपूर्वक निदर्शनास आणाव्यात व त्यांचे काटेकोरपणे पालन करण्याबाबत संबंधितांना कळवावे.

महाराष्ट्राचे राज्यपालांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(म. अ. सरपातदार)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

कुलसचिव, सर्व विद्यापीठे

संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

विभागीय सहसंचालक (उच्च शिक्षण), मुंबई, पुणे, कोल्हापूर, जळगांव, औरंगाबाद,

नांदेड, नागपूर, अमरावती.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातील सर्व उप सचिव, अवर सचिव व कार्यासन-अधिकारी.

निवड नस्ती / मशि-३

अशासकीय कला, वाणिज्य व विज्ञान
महाविद्यालयातील तुकड्या मंजूर करताना
त्यामधील विद्यार्थी संख्येबाबत पाळावयाचे निकष.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग
शासन निर्णय, क्रमांक-एनजीसी-१०९३/[५९१८]/मशि-३
मंत्रालय विस्तार भवन,
मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक - १९ जून, १९९५.

- पहा :- १] शासन पत्र शिक्षण व सेवायोजन विभाग
क्रमांक - एमएफ-१०८२/१२६०३५/[६९३५]/विशि-२
दिनांक- २८ नोव्हेंबर, १९८४.
२] शासन परिपत्रक, उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग
क्रमांक-एनजीसी-३५९३/[५७४३]/विशि-२,
दिनांक - २४ सप्टेंबर, १९९३.
३] शिक्षण संचालक [उ. शि.] महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे
पत्र क्र. एनजीसी-१०९४/तुकड्या/९-अ, दि. ७. २. ९५

प्रास्ताविक :- राज्याचा शैक्षणिक विकास झपाट्याने होत असून प्रतिक्रिया मोठ्या
संख्येने नवीन महाविद्यालये सुरु होत असून विद्यार्थ्यांची वाढती संख्या लक्षात घेवून
नवीन विज्ञान, नवीन तुकड्या यांना परवानगी देणे भाग पडत आहे. अतिरिक्त
तुकड्यांना मंजूरी देण्याचा प्रश्न हा जरी प्रथम विद्यापीठाच्या क्षेत्रात होता,
तरी तो अनुदानांशी निगडित असल्यामुळे अशासकीय, कला, विज्ञान व वाणिज्य
महाविद्यालयांमध्ये अतिरिक्त तुकड्या मंजूर करताना महाविद्यालयांनी खालीलप्रमाणे
आटी पूर्ण केल्याची खात्री विद्यापीठांनी करणे आवश्यक असल्याचे शासन पत्र, शिक्षण
सेवायोजन विभाग क्र. एमएफ-१०८२/१२६०३५/[६९३५]/विशि-२ दि. २८ नोव्हेंबर,
१९८४ अन्वये निर्देशित करण्यात आले आहे. :-

- १] तुकडीच्या प्रवेश क्षमतेपेक्षा प्रवेश घेणा-या विद्यार्थ्यांची संख्या
४०% नी जास्त असावी. [उदा. जर प्रवेश क्षमता १०० असेल व विद्यार्थी
संख्या १४० होत असेल तर दुसरी तुकडी उघडण्यास हरकत नसावी.]
- २] अतिरिक्त तुकडी सुरु केल्यानंतर अतिरिक्त शिक्षकांची नियुक्ती
कार्यभारानुसार करावी.
- ३] अतिरिक्त तुकडीकरिता आवश्यक त्या सर्व सुविधा
महाविद्यालयाकडे उपलब्ध असाव्यात.

४] महाविद्यालय ज्या ठिकाणी असेल त्या शहरातील-गावातील महाविद्यालयाच्या वर्गाच्या विशिष्ट शाखेची कमाल प्रदेश क्षमता संमेली असावी.

नवीन महाविद्यालये देतांना विद्याशाखा निहाय विद्यार्थी संख्येचे

निकष कोणते असावेत याबाबत शासन परिपत्रक, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. एनजीसी-३५९३/[५७४३]/विशि-२, दि. २४, ९. १९९३ अन्वये निदेश देण्यात आले असून ते खालीलप्रमाणे आहेत :-

विभाग	विद्यार्थी संख्येचे निकष
१] शहरी	६०
२] आदिवासी	४०
३] ग्रामीण	५०
४] महिला	५०

या शिवाय ग्रामीण भाग [जिल्हा परिषद क्षेत्र] यामध्ये संबंधित

प्रत्येक विषयात पदवी स्तरावर किमान २४ विद्यार्थी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमा-

करिता किमान १६ विद्यार्थी उपलब्ध असणे आवश्यक असल्याचेही सदर शासन

परिपत्रकाद्वारे स्पष्ट करण्यात आलेले आहे. तसेच शासन पत्र क्र. एनजीसी-२०८६/

[३३५]/विशि-२ अ दिनांक-१८-११-१९८७ अन्वये ज्या शहराची वस्ती ५०,०००

पेक्षा कमी आहे अशा ठिकाणी किमान विद्यार्थ्यांची संख्या १० अशी शिथिल

करण्यात आलेली आहे.

शासन निर्णय

प्रस्ताविकामध्ये उल्लेख केलेल्या शासन पत्राद्वारे तुळ्यांमधील विद्यार्थी संख्येबाबत शासनाने निदेश दिलेले असले तरी असे दिसून आले आहे की, निरनिराळ्या विद्यापीठ क्षेत्रांमधील अशासकीय महाविद्यालयांमधील तुळ्यांमध्ये विद्यार्थी संख्येच्या बाबतीत एकसूत्रता नाही आणि त्यामुळे अनुदान मंजूर करतांना अडचणी निर्माण होत आहेत. तसेच शासनावरील खर्चात अकारण वाढ सोंसावी लागत आहे. सदर परिस्थितीत राज्यातील अशासकीय कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयांमधील तुळ्यांमध्ये विद्यार्थी संख्येचे निकष निर्धारित करण्याचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता.

२. शासन आता या निर्णयाद्वारे राज्यातील अशासकीय कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयांमध्ये प्रत्येक तुळ्यांमध्ये किती विद्यार्थी संख्या असावी याबाबतचे परिमाण/निकष खालीलप्रमाणे मंजूर करित आहे. :-

तुळीपा शहरी विभागातील
क्रमांक मुला-मुलींची
महा विद्यालये

ग्रामीण विभागातील
मुला-मुलींची महा-
विद्यालये आणि
शहरी विभागातील
महिला महा विद्यालये

आदिवासी आणि
दुर्गम विभागातील
मुला-मुलींची
महा विद्यालये आणि
ग्रामीण विभागातील
महिला महा विद्यालये

(१)

(२)

(३)

(४)

पहिली	६० ते १००	✓ ५० ते १००	४० ते ८०
दुसरी	१२१ ते २००	१२१ ते १६० ✓	१२१ ते १६० -50
तिसरी	२२१ ते ३००	२०१ ते २४०	२०१ ते २४०
चौथी	३२१ ते ४००	२८१ ते ३२०	२८१ ते ३२०
पाचवी	४२१ ते ५००	३६१ ते ४००	३६१ ते ४००
सहावी	५२१ ते ६००	४४१ ते ५००	४४१ ते ५००

३. वरील निष्ठांबाबत असे स्पष्ट करण्यात येते की, पहिल्या तुळीपाशी जी विद्यार्थी संख्या ठरविण्यात आली आहे, उदा. शहरी भागासाठी पहिल्या तुळीपाशी ६० ते १०० अशी जी विद्यार्थी संख्या ठरविण्यात आली आहे ती त्या विभागामध्ये कला, विज्ञान व वाणिज्य यापैकी कोणत्याही विद्याशाखेच्या प्रथम वर्गाच्या प्रवेशासाठी अतून ६० पेक्षा कमी विद्यार्थी असल्यास सदर तुळी उघडता येणार नाही, आणि उघडल्यास ती अनुदानास पात्र राहणार नाही. तसेच दुसरी तुळी उघडण्यासाठी कमीत कमी १२० च्या वर विद्यार्थी संख्या असल्याशिवाय दुसरी तुळी उघडता येणार नाही, व उघडल्यास ती अनुदानास पात्र राहणार नाही.

४. पदवी स्तरावर तसेच पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासाठी प्रत्येक विभागासाठीची किमान विद्यार्थी संख्या पूर्वीच्याच अंटीप्रमाणे म्हणजेच अनुक्रमे २४ व १६ अशी राहिल मात्र आदिवासी आणि दुर्गम विभागातील मुलामुलींची महा विद्यालये आणि ग्रामीण विभागातील आणि ५०,००० पेक्षा कमी लोकसंख्या असलेल्या शहरातील महिला महा विद्यालये यांच्या बाबतीत ही संख्या किमान १० विद्यार्थी/विद्यार्थिनी अशी राहिल.

५. सदर शासन निर्णयानुसार कृषितर विद्यापीठे व अशासकीय कला, वाणिज्य व विज्ञान महा विद्यालयांनी नवीन तुळीपा उघडण्यापूर्वी/प्रस्ताव सादर करताना आवश्यक ती वृत्ता घ्यावी व सदर निष्ठाचे काटेकोरपणे पालन करावे.

६. विना अनुदान/कायम विना अनुदान महाविद्यालयांनाही वरीलप्रमाणे तुकड्यांचे निष्पन्न लागू असतील. मात्र त्यांना ज्या तत्वावर शासनाकडून परवानगी देण्यात आलेली असेल त्या तत्वावरच सदर तुकड्यांचे उपड्याव्यापनातील.

७. सदर शासन निर्णयानुसार तुकड्यांमधील विद्यार्थी संख्येचे निष्पन्न १९९५-९६ या शैक्षणिक वर्षापासून लागू होतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सही/-xxxxx

[त्रि. व. सेन]

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति-

शिक्षण संचालक [उच्च शिक्षण], महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण.

सर्व कुलसचिव, कृषितर विद्यापीठे,

सर्व आशासकीय/विना अनुदान/कायम विना अनुदान महाविद्यालये, [संचालकांमार्फत]

निवड नस्ती-मशि-३४.

निअ./-

"अंतरी पेटल ज्ञानज्योत"
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जलगाव

जा. क्र. उअति/९५/५/शै. ५/६६५८

दिनांक :- ५.९.९५

प्रत माहितीस्तव :-

१] उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाशी संलग्न सर्व महाविद्यालयांचे मा. प्राचार्य तथा मान्यताप्राप्त संस्थांचे मा. संचालक

२] उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाचे सर्व शैक्षणिक विभागांचे मा. विभाग प्रमुख

३] उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठाच्या सर्व प्रशासकीय विभागांचे मा. विभाग प्रमुख

आपला विश्वासू

धनराज पाटील

उपकुलसचिव

अशासकीय कला, विज्ञान, वाणिज्य व
शिक्षणशास्त्र महाविद्यालये
शिक्षकेतर कर्मचारी वर्गाचा आकृतिबंध

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र.एनजीसी-१२९९/(४७९५)/विशि-४

मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक : २६ ऑगस्ट, १९९९

- वाचा : १) शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग क्र.युसेवि क्रमांक
एनजीसी-१२९९/१५०१६३/३२ सेल, दि. २२ फेब्रुवारी १९९०
२) शासन निर्णय, शिक्षण व सेवायोजन विभाग क्रमांक
एनजीसी-१२९९/५४५/विशि-४, दि. २ डिसेंबर १९८५
३) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र.युसेवि
क्र.एनजीसी-१२९९/६७५६३/(४०३७)/विशि-४, दि. ४ मार्च, १९९६

प्रस्तावना : विद्यापीठ कायदा अस्तित्वात आल्यानंतर त्या कायद्यान्वये विद्यापीठांना दिलेल्या अधिकाराप्रमाणे त्यांनी सलग्न महाविद्यालयातील निमिराज्या संवगांतील शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या सेवाजर्ती विशेषता त्या पदाची शैक्षणिक अर्हता, कर्तव्ये, व कार्यभार बाबत अधिनियम करणे आवश्यक होते. परंतु याबाबत कार्यवाही न झाल्याने शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या संघटनेनांमो मागणी केल्याप्रमाणे आणि विशेषता शासनाने महाविद्यालयांना वेतन अनुदान योजना लागू केल्यानंतर सर्व विद्यापीठांशी संलग्न असलेल्या महाविद्यालयात शिक्षकेतर कर्मचा-यांचा समान आकृतिबंध लागू करणे आवश्यक झाले.

शासन निर्णय : संदर्भाधिन शासन निर्णय अन्वये अशासकीय कला, विज्ञान, वाणिज्य आणि शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचारी पदांचे मानक ठरवून देण्यात आले आहे. या मानकाच्या आदेशाने एकत्रिकरण करून शासन आता खालीलप्रमाणे समान कर्मचारी आकृतिबंध लागू करण्याचे आदेश देत आहे :-

१) अशासकीय कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालये -

(१) वरील महाविद्यालयात शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे खालीलप्रमाणे चार प्रवर्ग राहतो -

- अ) प्रशासकीय कार्यालया (मुख्य) साठी लिपीकवर्ग/प्रशासकीय पदे
- ब) महाविद्यालयाच्या ग्रंथालयासाठी लागणारे कर्मचारी
- क) विज्ञानशाखा असलेल्या महाविद्यालयातील प्रयोग शाळेसाठी लागणारे कर्मचारी
- ड) वरील (ब) व (क) सोडून इतर सर्वसामान्य कामासाठी लागणारा वर्ग चार मधील कर्मचारी

(२) महाविद्यालयातील विद्यार्थी संह्या. महाविद्यालयातील आर्थिक उलाढाली, इमारत, ग्रंथालय, प्रयोगशाळा याचा सर्व विचार करून वरील वर्गावारीचा क्रम खालीलप्रमाणे राहील :-

पदाची वर्गवारी

- १) कनिष्ठ लिपीक/टंकलेखक
- २) वरिष्ठ लिपीक/वरिष्ठ लेखा लिपीक
- ३) मुख्य लिपीक/उपलेखापाल
- ४) अधीक्षक/लेखापाल
- ५) कुलसचिव

वरील पदाचे वर्गवारी प्रमाणे महाविद्यालयातील (वरिष्ठ व कनिष्ठ विभाग धरून) विद्यार्थ्यांच्या संख्येप्रमाणे प्रत्येक महाविद्यालयात अनुज्ञेय असलेल्या कर्मचारी वर्गाची माहिती विवरणपत्र 'अ' मध्ये देण्यात येत आहे. महाविद्यालयातील प्रशासकीय कर्मचारी लेखा विषयांचेही कामकाज पहातील. याप्रमाणे अनुज्ञेय असलेल्या कर्मचारी वर्गास विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांची मान्यता घेणे आवश्यक राहिल. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे/विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांना या निर्णयाप्रमाणे विद्यार्थी संख्येच्या निकषावारा प्रमाणे पदे मान्य करण्याचे अधिकार प्रदान करण्यात येत आहेत.

(३) वरील निकषाप्रमाणे लिपीक वर्ग/प्रशासकीय पदे धरून खालीलप्रमाणे लघुलेखनासाठीही पदे अनुज्ञेय राहतील.

१.	५०० ते १५०० पर्यंत विद्यार्थी संख्या असलेले महाविद्यालय	पूर्वीचे टंकलेखक पदाचे रूपांतर लघुटंकलेखक पदामध्ये करून त्यास शासकीय दराने वेतन भत्ते देय राहिल.
२.	१५०१ ते ३००० पर्यंत विद्यार्थी संख्या असलेले महाविद्यालय	कनिष्ठ लघु लेखक पद अनुज्ञेय
३.	३००० च्या वर विद्यार्थी संख्या असलेले महाविद्यालय	वरिष्ठ लघुलेखक पद अनुज्ञेय

२) महाविद्यालयाच्या ग्रंथालयासाठी आवश्यक कर्मचारी

प्रत्येक संलग्नित महाविद्यालयात विद्यापीठ अनुदान आयोगाने शिफारस केलेल्या वेतनश्रेणीत व त्यांनी विहित केलेल्या शैक्षणिक पात्रतेसह ग्रंथालय पद अनुज्ञेय राहिल. (वरिष्ठ व कनिष्ठ स्तरावर) तसेच ग्रंथालयासाठी आवश्यक तांत्रिक व लिपीक वर्ग/चतुर्थश्रेणी वर्ग पदेही खालील प्रमाणे अनुज्ञेय राहतील :-

- (१) सहाय्यक ग्रंथपाल - महाविद्यालयात विद्यार्थी संख्या २००० पेक्षा जास्त असेल तर विहित शैक्षणिक अर्हता धारण करणारे सहाय्यक ग्रंथपालाचे एक पद.
- (२) पुस्तक ग्रंथालय पदे - १००० विद्यार्थी संख्या असलेल्या महाविद्यालयासाठी २५० विद्यार्थ्यांपासून १ प्रमाणे ग्रंथालय परिचय पदे अनुज्ञेय राहतील. १००० च्या वर विद्यार्थी संख्या असलेल्या महाविद्यालयातील ग्रंथालयासाठी आवश्यकता असेल तर ग्रंथालय परिचया पैकी एक पद कनिष्ठ लिपीक संवर्गातील असेल.

३) विज्ञान शाखा असलेल्या महाविद्यालयातील प्रयोग शाळेसाठी कर्मचारी -

विज्ञान विषयाच्या प्रयोगशाळांसाठी प्रयोगशाळा सहाय्यक व प्रयोग शाळा परिचराची पदे विवरणपत्र 'ब' मध्ये दिल्याप्रमाणे अनुदानास पात्र करण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे. विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांनी यापुढे अनुदान निर्धारण करतांना हे निकष अंमलात आणावे.

४) इतर सर्वसामान्य कामासाठी चतुर्थश्रेणी पदे -

(अ) महाविद्यालयाच्या प्राचार्य, शिक्षक तसेच प्रशासकीय कार्यालयासाठी व विद्यार्थ्यांच्या कारिक्यलर ॲव्टीव्सीटीसाठीही चतुर्थश्रेणी संवर्गातील पदाची आवश्यकता आहे. त्यासाठी २५० विद्यार्थ्यांमागे एक चतुर्थश्रेणी पद अनुज्ञेय राहिल. या चतुर्थश्रेणी संवर्गात शिपाई, पहारेकरी, उदवाहक, माळी, स्वच्छक, इत्यादीचा समावेश असेल व महाविद्यालयांनी त्यांच्या सोईप्रमाणे व आवश्यकतेप्रमाणे नियुक्ती करावी.

(ब) वरील २) ३) व ४) मध्ये दिलेल्या निरनिराळ्या विभागांसाठी कर्मचारी विचारात घेऊन ५०० पेक्षा कमी विद्यार्थी संख्या असलेल्या महाविद्यालयात खालीलप्रमाणे वर्ग ४ ची पदे अनुज्ञेय राहतील.

(१) कला शाखा किंवा वाणिज्य शाखा किंवा कला व वाणिज्य शाखा असलेल्या महाविद्यालयात ५०० पेक्षा कमी विद्यार्थी संख्या असेल तर वरील २) ३) व ४) मध्ये दिलेल्या निरनिराळ्या विभागांसाठी अनुज्ञेय असलेल्या पदासह फक्त चतुर्थश्रेणीची ५ पदे अनुज्ञेय राहतील.

(२) विज्ञान शाखा सह असलेल्या महाविद्यालयात ५०० पेक्षा कमी विद्यार्थी संख्या असेल तर (परिच्छेद एक मधील) ब) क) व ड) मध्ये दिलेल्या निरनिराळ्या विभागांसाठी अनुज्ञेय असलेल्या पदासह फक्त चतुर्थश्रेणीची ७ पदे अनुज्ञेय राहतील.

५) अशासकीय शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचारी आकृतिबंध -

कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचारी आकृतिबंध शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात लागू नाही. त्यासाठी अशासकीय शिक्षण महाविद्यालयांना खालील प्रमाणे समान आकृतिबंध लागू करण्यास शासनाची मंजूरी देण्यात येत आहे.

विद्यार्थी संख्या	कर्मचारी वर्गवारी	पदांची संख्या
२५० पर्यंत पदसंख्या असलेली महाविद्यालये	१) मुख्य लिपीक/लेखापाल ✓	१
	२) वरीष्ठ लिपीक/लेखालिपीक ✓	१
	३) कनिष्ठ लिपीक-टंकलेखक ✓	१
	४) चतुर्थश्रेणी	१
	१) ग्रंथपाल (विद्यापीठ अनुदान आयोगाने वित्तित केलेली शैक्षणिक अर्हता व वेतनश्रेणी लागू राहिल)	१
	२) ग्रंथालय चतुर्थश्रेणी कर्मचारी	१

वरील कर्मचाऱ्या व्यतिरिक्त ज्या महाविद्यालयांमध्ये प्रयोगशाळा असेल तेथे एक प्रयोग शाळा सहाय्यक-नि-दृक्काव्य यंत्र चालक ही पदे अनुज्ञेय राहतील. मात्र त्यासाठी शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण यांच्या पूर्व संमतीची आवश्यकता राहिल.

- ६) वरील पदांना शासनाने वेळोवेळी मान्य केलेल्या वेतनश्रेणी देय ठरतील.
- ७) शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण हे समान कर्मचारी आकृतिबंधाची अंमलबजावणी करतील व विद्यापीठे/महाविद्यालये/व्यवस्थापने यांना जर काही स्पष्टीकरणे पाहिजे असतील तर प्रसृत करतील. सदरहू बाबतीत शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण आवश्यकता वाटेल तेव्हा शासनाकडून आदेश प्राप्त करून घेतील.
- ८) याबाबतचा खर्च (१) '२२०२ सर्वसाधारण शिक्षण-०३ विद्यापीठीय व उच्च शिक्षण १०४ अशासकीय महाविद्यालयांना व संस्थांना सहाय्य (एक) (ए) अशासकीय महाविद्यालयांना सहाय्य (एक) बिनसरकारी वाढ:मय, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालयांना अनुदाने व (२) एक (चार) बिनसरकारी-शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयांना अनुदान (ए) सर्वसामान्य परिश्रम अनुदान' या शिर्षाखाली दाखविण्यात यावा.
- ९) हा शासन निर्णय संदर्भाधिन शासन निर्णयास वित्त विभागाने दिलेल्या सहमतीने व खालील अनौपचारिक संदर्भाने निर्गमित करण्यात येत आहे.
- (१) ४३१/इएक्सपी-५ दि.८ फेब्रुवारी, १९८०
- (२) ११७०/इएक्सपी-५/८२ दि.२२ जून. १९८२

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(अ.मा.भट्टलवार)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

राज्यपाल व कुलपती यांचे सचिव, राजभवन मुंबई
शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, मुंबई/नागपूर/पुणे/औरंगाबाद/कोल्हापूर/बळगाव/अमरावती/नंदेड
विभागीय उपसंचालक, बृहन्मुंबई/पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/अमरावती/नाशिक/कोल्हापूर
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर

वेवणपत्र 'अ'

कला, विज्ञान व वाणिज्य (वरिष्ठ व कनिष्ठ) महाविद्यालयातील प्रशासकीय कार्यालयासाठी लिपीक वर्ग/प्रशासकीय पदे याचे प्रमाण खालीलप्रमाणे राहिल.

टिप:- महाविद्यालयातील ग्रंथालय व प्रयोगशालेसाठी जो चतुर्थश्रेणी कर्मचारी लागेल त्या पदाच्या प्रशासकीय पदामध्ये समावेश नाही.

वरिष्ठ व कनिष्ठ महाविद्यालयाचे विभाग धरून

- (१) ५०० विद्यार्थी संख्या असलेले महाविद्यालये
 - १ मुख्य लिपीक
 - १ वरिष्ठ लिपीक
 - १ कनिष्ठ लिपीक/टंकलेखक
 - ३ तीन
- (२) ५०१ ते १००० विद्यार्थी संख्या असलेले महाविद्यालये
 - १ अधिष्ठाक
 - १ मुख्य लिपीक
 - १ वरिष्ठ लिपीक
 - २ कनिष्ठ लिपीक/टंकलेखक
 - ५ पाच
- (३) १००१ ते १५०० विद्यार्थी संख्या असलेले महाविद्यालये
 - १ अधिष्ठाक
 - १ मुख्य लिपीक
 - २ वरिष्ठ लिपीक
 - ३ कनिष्ठ लिपीक/टंकलेखक
 - ७ सात
- (४) १५०१ ते २००० विद्यार्थी संख्या असलेले महाविद्यालये
 - १ अधिष्ठाक
 - १ मुख्य लिपीक
 - २ वरिष्ठ लिपीक
 - ४ लिपीक/टंकलेखक

3) 2009 ते 2500 विद्यार्थी संख्या असलेले महाविद्यालये
कुलसचिव/प्रबंधक (कनिष्ठ श्रेणी)

- १ अधिष्ठाक
- १ मुख्य लिपीक
- १ वरिष्ठ लिपीक
- ५ कनिष्ठ लिपीक/टंकलेखक
- १ नउ

(६) २५०१ ते ३००० विद्यार्थी संख्या असलेले महाविद्यालये

- १ कुलसचिव/प्रबंधक (कनिष्ठ श्रेणी)
- १ अधिष्ठाक
- १ मुख्य लिपीक
- २ वरिष्ठ लिपीक
- ६ कनिष्ठ लिपीक/टंकलेखक
- ११ अकरा

(७) ३००१ ते ४००० विद्यार्थी संख्या असलेले महाविद्यालये

- १ कुलसचिव/प्रबंधक (कनिष्ठ श्रेणी)
- १ अधिष्ठाक
- १ मुख्य लिपीक
- ३ वरिष्ठ लिपीक
- ७ कनिष्ठ लिपीक/टंकलेखक
- १३ तेरा

(८) ४००० संख्या पेक्षा विद्यार्थी असलेले महाविद्यालये

- १ कुलसचिव/प्रबंधक (वरिष्ठ श्रेणी)
- २ अधिष्ठाक
- १ मुख्य लिपीक
- ३ वरिष्ठ लिपीक
- ७ कनिष्ठ लिपीक/टंकलेखक

अधिक पुढील प्रत्येक ३०० विद्यार्थ्यांसाठी १ कनिष्ठ लिपीक व ३ कनिष्ठ लिपिकांच्या वरील १ पद वरिष्ठ लिपिकांचे पदश्रेणीत अनुज्ञेय.

900 - 371 2248
1200 - 3 + 52
300 - 3
2100 5

बिबरन पत्रिका

विद्यार्थी संख्या	प्रयोगशाला सहायक	प्रयोगशाला परिचर
(1)	(2)	(3)
पहिल्या १५० विद्यार्थी संख्येपर्यंत	१	४ ✓
१५० ते १९०	१	४ ✓
१९१ ते २३०	१	४ ✓
२३१ ते २७०	२ ✓	६ ✓
२७१ ते ३००	२	७
३०१ ते ३४०	२	८
३४१ ते ३८०	२ ✓	९ ✓
३८१ ते ४२०	३	१०
४२१ ते ४६०	३	११
४६१ ते ५००	३	१२
५०१ ते ५४०	३	१३
५४१ ते ५८०	४ ✓	१४ ✓
५८१ ते ६२०	४	१५
६२१ ते ६६०	४	१६
६६१ ते ७००	४	१७
७०१ ते ७४०	५	१८
७४१ ते ७८०	५ ✓	१९
७८१ ते ८२०	५	२०
८२१ ते ८६०	५	२१
८६१ ते ९००	६ ✓	२२
९०१ ते ९४०	६	२३ ✓
९४१ ते ९८०	६	२४ ✓
९८१ ते १०२०	७ ✓	२५
१०२१ ते १०६०	७	२६
१०६१ ते ११००	७	२७
११०१ ते ११४०	७	२८
११४१ ते ११८०	८	२९
११८१ ते १२२०	८	३०
१२२१ ते १२६०	८	३१
१२६१ ते १३००	८	३२
१३०१ ते १३४०	८	३३
१३४१ ते १३८०	९	३४
१३८१ ते १४२०	९	३५
१४२१ ते १४६०	९	३६
१४६१ ते १५००	९	३७
१५०१ ते १५४०	१०	३८
१५४१ ते १५८०	१०	३९

सूचीत विधानापीठे म संश्लिष्ट अणुसंश्लिष्ट
महाविद्यालयातील विद्यार्थी व शोध-संशोध
सामान्यात देखील...

प्रगतन निर्णय:- महाराष्ट्र अर्थी विभागाने व संश्रित महाराष्ट्राचे प्रमाण तीक्ष्ण
 (विभागाने वर्षाने-पांचवा विभागाने वार्ता व अटी) निम्न १९८५ मधील निम्न प्रमाण
 १० उन्हाचे अर्थी विभागाने व संश्रित महाराष्ट्राच्यातील विभागाने वर्षाने-पांचवा वर्षाने
 तात व अर्थी विभागाने हे ठरवून देण्यात आले आहेत. त्यानुसार या १, २ व ३ च्या वर्षाने-पांचवा
 आठवड्याचे ३८६-तात व या-४ च्या वर्षाने-पांचवा आठवड्याचे ५० तात मोजण्याची सुट्टी
 घेऊन ठरवून देण्यात आले आहे.

२- अक्षयि विद्यापीठे म. संशिक्षण मन्त्रालयानुयायिते कर्मता-यांच्या कामगारे तातूंत शास्त्रहीन कर्मता-यांच्या कामगारां तातूंत बागमोर्चे असावे ही कर्मतारी प्रशासनाची पाकळी काढी वगळ शास्त्रज्ञांच्या विचाराधीन होती. यावर आतां विचार झाला असून शास्त्रज्ञ शास्त्रीसुद्धा जोडले जावे देण आहे :-

(3) कर्म-१, कर्म-२ व कर्म-३ द्वारा कर्मदा-पांशाली आठव्यावे प्रमाणे

(द) वर्ष-४ च्या वर्षा-पांशाती जावळणारे ता मागे खुणत ताल ५५

वर्ग-१, वर्ग-२, वर्ग-३ व वर्ग-४ च्या उच्च-यांना रथांच्या कार्यशाळांचे वेळ
मीजनाची सुट्टी अर्धा तासाची राहिली.

३. या खर्चा-यांना प्रतापकीय खर्चा-यांप्रमाणे हुत-या व गौड्या शारिणारी पूर्ण
सुट्टी याची किंदा दर शारिणारी अयसित अर्ध दिवस यासु ठेवावे, याबाबतचा
निर्णय : खर्चा-यांच्यांनी मंडळीकायदांशी र्चा करून या बाबत आहे. या
दर अतिथ्याचा कामाच्या शारिणारी दर दिवसाप्रमाणे ठेवतील याची त्यांनी
खबरदारी घ्यावयाची आहे.

५. महाराष्ट्र अक्षीय विद्यापीठे व संगठित महाविद्यालये वृत्तावलीव्या (विद्यार्थ्या
वर्गवा-यांच्या संख्याविषयक माहिती व अटी) निम्न १९८२ मधील निम्न २५ मध्ये द्यावेत
२५-मा-१५.

~~8/11/96~~

[illegible]

प्रमाणे सुधारणा करण्याचे आदेशा (असाधारण स्वामिनी) १४ जाहण्यात येत.

५. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे व कुतुबपूर, सर्व शिक्षण विभागाचे, यांना निदेशीत की, हे आदेश सर्व शिक्षण विभागाच्या स्वामिनी जाणून घ्यावे.

* हे आदेश सामान्य प्रशासन विभाग व शिक्षण विभागाच्या सहकार्याने, शिक्षण विभागाच्या अनीपराधीत तैयारी क्र. १२५/राज्य-५ व पुणे/२५/विभा-२, दि.२१.८.१९५५ अन्वये निर्देशित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व यांचे,

(नि.स.सेव)
उपाधी, महाराष्ट्र राज्य

प्रति,

राज्यपाल व कुतुबपूर यांचे सर्व, राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ प्रती)
सर्व शिक्षण विभाग संचालक, उच्च शिक्षण
महाराष्ट्रपाल (सेवा व अनुपेक्षा), महाराष्ट्र- १/१, पुणे/नामपूर
महाराष्ट्रपाल (सेवापरीक्षा) महाराष्ट्र-१/१, पुणे/नामपूर
सर्व अनीप विभागाचे कुतुबपूर
सर्व अनीप विभागाचे कुतुबपूर
सर्व अनीप विभागाचे महाराष्ट्रपाल (शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांना
प्रति पाठवावे ता.)
सामान्य प्रशासन विभाग (का. १८ (२.५.८.५५), मेराळ, पुणे
मा. मंत्री/राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे यांनी सर्व
उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवापरीक्षा विभागातील सर्व कार्यास
निदेश देत, दिनांक-४

का. १८-विभाग/विभाग अनीप/पुणे
शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण
पुणे शिक्षण विभाग
पुणे-४११००१.
दिनांक- २८.८.१९५५

प्रसारण/प्रचारण. अनीपरीक्षा का. १८, यांनी आणि विभाग महाराष्ट्रपाल यांचे
पुणे/नामपूर/अनीपरीक्षा यांना यांनी यांनी आणि अनीपरीक्षा.

महाराष्ट्रपाल (उच्च शिक्षण)
पुणे शिक्षण विभाग यांनी
पुणे-४११००१.